

sára. De partnerként például kávéházat is megkerestünk.

Egy kis kitérő: korábban könyvtárunk szervezésében egy szakmai műhelyen vendégül láttuk *Bíró Pétert*, a Siemens Rt. akkori kommunikációs igazgatóját (olyan cégeknél is dolgozott, mint a McDonald's és a Hungexpo), aki a kulturális szponzorációról tartott előadást. Az általa elmondottak sok tanulságot hordoztak; a legfőbb üzenet mégis az volt: meg kell találni az érdekközösséget támogató és támogatott között...

A partnerkeresés logikája alapján kikövetkeztethető volt és a valóság igazolta is, hogy a Mindentudás Egyeteme támogatói nem fognak hasonló program mellé állni.

Emiatt más lehetőségek után néztünk. Konkrét példa: az IPM-nek – mint az ismeretterjesztés színvonalas hazai képviselőjének – elment egy mindenre kiterjedő felkérő levél, kizárólagosságot ajánlva. A kiadóigazgató, *Vajdics Enikő* maximálisan segítőkész és korrekt volt. A Civil Rádió – mely rétegrádió, de magasan kvalifikált hallgatói körrel bír – még a spot elkészítését is vállalta. Ugyanakkor az is igaz, hogy ismert programmagazin hirdetési felületet töredékáron kínált a listaárhoz képest (15–20%), de anyagi okokból sajnos nem tudtunk élni vele...

Vagy jól sikerült partnereket választani, vagy a programot dicséri, de jellemzően nem találkoztunk visszautasítással és még attól is kaptunk válaszlevelet, aki nemet mondott.

Tanulságok

Alapvető, hogy merni kell belevágni... Kidolgozott tervek, következetesség és egyben rugalmasság segít partnereket találni. A kitartó szervezés, odafigyelés pedig visszatérő közönséget eredményez. Köszönhetően a híradásoknak, a kerületen kívül Budapestről és vonzáskörzetéből is érkeztek vendégek, sőt a programról az IPM-ből értesülő erdélyi jelentkezőnk, látogatónk is volt. Hasznosnak bizonyult az e-mailes regisztráció, közel százötven címre tudtunk így emlékeztető értesítést, hírlevelet küldeni. A jellemzően telt házas előadások öröméhez – több mint hétszáz látogató – hozzátartozik, hogy azért elgondolkoztatott: ekkora erőfeszítés kell ahhoz, hogy spontán felnőtt érdeklődők töltsék meg a könyvtárat. De ha az elején azt írtam, hogy jó könyvtári rendezvények mellett szólhat, hogy közön-

séget vonzanak, hírértékkel bírnak, imázsépítő, olvasói elkötelezettség-javító hatásúak, akkor a VilágKépző ezeknek a kívánalmaknak megfelel.

Szó került róla, hogy a programot „franchise-rendszerben” át lehet adni, arról is, hogy mintájára IPM-klubok alakulhatnának... ezek még bizonytalan elképzelések. Mi a sorozatot mindenestre folytatjuk, de terveink szerint egyben meg is újítjuk: indul a VilágKépző Art, mely szintén neves közreműködőkkel a művészeti ágakat mutatná be (filmrendezéstől a táncig, építészettől a színészetig).

Farkas Ferenc

Olvasni jó! Kampány a gyerekek olvasási kultúrájának javítására

A három évvel korábban megrendezett vetélkedő (*Nagy Mária* írása e lap hasábjain, 2004. 2. sz. p. 25–26.) sikerén felbuzdulva a Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár (KKMK) és a Kisalföld című napilap immáron másodszer hirdette meg Győr-Moson-Sopron megye 5–8. osztályos diákjainak az *Olvasni jó!* vetélkedőt, amit nagy várakozás előzött meg a pedagógusok és a könyvtárosok körében egyaránt. A 2006. október 10-én indult programsorozat közel négy hónapon keresztül tartotta izgalomban a megye 10–14 éves diákjainak mintegy húsz százalékát, a figyelem középpontjába állítva az olvasást, a helyismereti kutatást. A vetélkedő célját a napilap hasábjain *Horváth József*, a könyvtár igazgatója fejtette ki: „[...] reméljük, hogy a verseny hatására minél több diák megy könyvtárba, [...] a válaszok megkeresése az ismeretek gyarapodását eredményezi, [...] a gyerekeknek csapatban kell dolgozniuk, így együtt élhetik át a kutatás örömeit.”

Nevezési feltételek, versenyszabályok

A játékra kizárólag öttagú diákcsoportok jelentkezhetnek. Valamennyi csapattagnak általános iskolás felső tagozatosnak vagy kisgimnazistának kellett lennie. Nem volt feltétel, hogy mind az öten osztálytársak legyenek, de az igen, hogy egy iskolába járjanak. Egy iskolából több csapat is nevezhetett. A csapatoknak nevet és jeligét

kellett választaniuk. Nevezni az első kérdéssor megválaszolásával és a mellette található jelentkezési szelvény egyidejű beküldésével lehetett. Az egyes kérdéssorokat a napilap kéthetente jelentette meg, közölve a válaszok beküldési határidejét is, valamint a korábbi fordulók megfejtéseit. Így a csapatok figyelemmel kísérhették saját teljesítményüket.

Csak azokat a megfejtéseket fogadtuk el, amelyeket a megadott legkésőbbi határidőig postára adtak a megyei könyvtár címére, és csak azok a csapatok maradtak versenyben, amelyek mind a hat forduló megoldásait beküldték.

A vetélkedő lebonyolítása

A kérdéssorokat a KKKM öt munkatársa állította össze, és a megoldásokat is ők értékelték.

Minden forduló kérdéssora után a lap közölte az ajánlott irodalom jegyzékét, melynek az összeállításánál törekedtünk arra, hogy lehetőség szerint a könyvek elérhetőek legyenek a legtöbb könyvtárban. Néhány kérdésre a választ a Kisalföld egyes cikkeiben találták meg a versenyzők, de az internetet is használhatták.

A tematikusan összeállított hat forduló kérdései elsősorban a megye helyismeretéhez kötődtek, például természeti viszonyok, népi kultúra, településtörténet, irodalmi hagyományok, művészeti értékek, épített környezet témakörökben. Az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulójához két feladatsor kapcsolódott. Egy-egy forduló tíz kérdést, illetve kérdés csoportot tartalmazott, és a helyes megoldásokkal hatvan pontot lehetett elérni fordulónként.

A könyvtárosok ügyeltek arra, hogy a kérdések nemesak tartalmukban, de formájukban is változatosak legyenek, így volt többek közt igaz-hamis állítás; kakukktozás; a megfelelő fogalmak párosítása; képfelismerés; vaktérkép bejelölés; kifejtő kérdés (az értékelők rémálma); szövegkiegészítés stb.

A versenyzők a megoldások keresgélése során megismerkedtek a vándortyúktartás gyakorlatával; megtanulták, hogy az aranyászok, a molnárok vagy a nádvágók használták-e a kocért, a völgyhajót és a hosszú nyelű meringülőt; kiderítették, hogy mire használták a rocskát és a fejkét. Összegyűjtötték a legújabb kutatásokat tartalmazó kötetekből az 1956-os forradalom megyei eseményeit, emlékezetükbe vészték az

áldozatok nevét és életrajzát. Rábukkantak Liszt Ferenc, Széchenyi István, Borsos Miklós, Richter János, Czuczor Gergely helyi kötődésére. Lackner Kristóf, Pázmándi Horvát Endre, Dallos Sándor, Tűz Tamás neve ezután ismerősen fog csengeni a diákok fülében, és nem fogják elfelejteni, hogy milyen jelentős évszámok kapcsolódnak Csorna, Győr vagy Sopron történelméhez.

Beszédes számok

A megye felső tagozatosai közül minden ötödik diák elindult a versenyen, és minden hetedik sikeresen befejezte a vetélkedőt. 63 településről érkeztek nevezések, a csapatok közül 173 városi (ebből 114 győri), 195 falusi volt. Bősárány 17, Fertőd 15 csapatot indított, Győr egyik iskolájából pedig 17 csapat nevezett. A benevezett 369 csapatból (1845 fő) 272 teljesítette mind a hat fordulót (73,9 százalék), ebből 243 legalább 300 pontot ért el a lehetséges 360-ból. Az első helyezettnek csak két pont hiányzott a maximális pontszámhoz, de a nyolc második helyezett is csak két ponttal maradt le mögöttük. A tizenegy harmadik helyezettet összesen három pont választotta el a győzelemtől. A magas színvonal és a szoros verseny bizonyítéka, hogy 100 csapat 94 százalékot teljesített. 1360 diák, tanárok és könyvtárosok, valamint szülők és hozzátartozók olvastak, kutattak a négy hónapig tartó megmérettetésben.

A csapatok jutalmazása

A Kisalföld emlékezetes gálát rendezett a legjobb 84 csapat 420 diákjának, ők mindannyian 95 százalékosan teljesítettek, vagyis maximum 18 pontot veszítettek. A köszöntők és az értéke-

lés után közös fényképezés következett, majd 29 értékes könyvesomag talált gazdára, benne számtalan ifjúsági regénnyel, novelláskötettel, színes ismeretterjesztő albummal. Végül a Groovehouse szórakoztatta a vidáman csápoló résztvevőket.

Itt kell megemlíteni a szponzorok nevét: Palatinus, Alexandra, Park Kiadó, Nemzeti Kulturális Alap, Győr-Moson-Sopron Megye Közgyűlése.

Izgalmas feladatot jelenthet a csapatok névválasztásának vizsgálata is. A versenyzők 34 százaléka használt olyan csapatnevet, ami az olvasás, könyv, tudás, iskola fogalmakhoz kapcsolható, pl. könyvmolyok, az olvasólámpa lovagjai. 41 csapat a nevében is kifejezte, melyik településről, vidékről való, például Szegi betyárok (Dunaszeg), Sellövő (Lövő), Sárkánykölkök (Bősárkány).

„Ez itt a reklám helye”, avagy könyv és könyvtár a sajtóban

Színes plakát hirdette a kampány indulását, melyet minden iskolába kiküldtek a szervezők. Külön logó jelezte, ha a napilapban e témában információ jelent meg. Az *Olvasni jó!* kampány idején a lap hasábjain az egyes fordulók kérdéseinek és megoldásainak közlése mellett interjúk jelentek meg közismert emberekkel (Zséda, Erős Antónia) olvasásélményeikről, riportok készültek a versenyző csapatokkal, a felkészítő tanárokkal és könyvtárosokkal. Bemutattak több könyvárat és könyvtárost, ismertettek olyan módszereket, amelyek segítségével a pedagógusok olvasóvá nevelik a diákokat. Tájékoztattak a megyei könyvtárban folyó munkáról is.

A négy hónapos kampány alatt a napilap hét számában jelentek meg cikkek az olvasással kapcsolatban, ebből öt esetben a címlapon és valamelyik belső oldalon vagy oldalakon is. A közölt nyolc képen a diákok minden alkalommal könyvtárban, könyvek között láthatók. Egy egész oldalt foglalt el a legjobb, legalább 338 pontot elért száz csapat felsorolása, az elért pontszám alapján, a település, az iskola, a csapat neve és a csapat tagjai feltüntetésével. Reklámnak is beillő címek, alcímek és képaláírások is motiválták a diákságot: „...ahogy kicsengtek, a könyvtárat valósággal megrohanták a diákok”, „A könyv másik világba repít”, „Bújják a könyveket a csapatok”, „Köszönjük valamennyi részt-

vevő, segítő pedagógus, szülő és könyvtáros munkáját.”

A kampány hatásáról az egyik pedagógus így nyilatkozott az újságban: „Nemcsak a gyerekeknek szól a vetélkedő, a felkészítő tanároknak is el kell olvasniuk a könyveket, kutatniuk is kell, hiszen máskülönben nem tudnának segíteni.” Volt olyan iskola, amelyik megrendezte alsós diákjainak a vetélkedő házi változatát is. A városi, községi és iskolai könyvtárakban jelentősen megnőtt a forgalom, sok diák tanulta meg a szakkönyvek felépítését, a mutatók használatát.

Kara Ákos, a megyei közgyűlés alelnöke a záró rendezvényen köszöntőjében Márai Sándort idézte; álljon itt mottóként e néhány sor: „Mit akar egy könyv? Megértetni magát... Rendszeresen kell olvasni, úgy, ahogy alszik, étkezik, ahogy szeret és lélegzik az ember. A könyvek, mint az emberek, csak akkor adják ide titkukat, bizalmukat, ha te is átadod magad nekik.”

Mennyeiné Várszegi Judit

Határon túli magyar iskolai könyvtárosok VIII. továbbképzése Nyíregyházán

Ez év március 28–30. között harmadszor vehetem részt a határon túli könyvtárosok továbbképzésén. Ez volt a nyolcadik alkalom, hogy a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár meghívót küldött Felvidékre, Szatmárba, Hargita Megyébe és nekünk, Kárpátaljára.

Nagy öröm volt számomra, hogy ismét bekerülhettem abba a csapatba, amelyik képviselte a kárpátaljai magyar könyvtárosokat. Nagyon vonzó volt a meghirdetett téma is: *Az olvasóvá nevelés színterei: család iskola, könyvtár*. Nem csupán mint könyvtárost, hanem mint gyakorló szülőt is érdekelt. Nem voltak kevésbé csábítóak a kísérő programok sem.

A felújítás után 2005 novemberében átadott könyvtárban már bennfentesként mutogattam a számomra jól ismert tereket az először odalátogató kolléganőknek. Akik még nem jártak ebben a modern könyvtárban, valamennyien csak ámulnak a csodálkozástól. Sajnos, jelenlegi helyzetünket ismerve, nekünk, kárpátaljaiaknak reményünk sem lehet, hogy egyszer hasonló körül-